

ΝΙΚΗ – βασικές θέσεις για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού συστήματος

1. Ός εκπαιδευτική αξιολόγηση νοείται ή συστηματική αποτίμηση τής ποιότητας καί τής επάρκειας τών υπηρεσιών που παρέχονται μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος καί ό έλεγχος τών αποτελεσμάτων τής εκπαιδευτικής διαδικασίας.
2. Τό εκπαιδευτικό σύστημα είναι ένα πολυδιάστατο καί πολυσύνθετο σύνολο θεσμών, μέσων καί λειτουργιών, που άποσκοπούν στην παροχή Παιδείας καί Έκπαίδευσης στην ελληνική κοινωνία. Η εκπαιδευτική αξιολόγηση πρέπει νά διέπει όλα τά μέρη που συναπαρτίζουν τό εκπαιδευτικό σύστημα. Αύτά ένδεικτικά είναι: ή θεσμική του δομή, ή διοικητική οργάνωση, οι τύποι τών σχολείων καί τών διαφόρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οι εκπαιδευτικές στρατηγικές καί πολιτικές, οι παιδαγωγικοί στόχοι καί τά ζητούμενα, οι διαδικασίες, τά προγράμματα σπουδών, τά βιβλία καί τά λοιπά μέσα μάθησης, τά ώράρια, οι συνθήκες φοίτησης καί σχολικής ζωής καί ,φυσικά, τό ίδιο τό έμψυχο δυναμικό: διοικητικό καί διδακτικό προσωπικό, μαθητές, φοιτητές.
3. Σκοπός τής αξιολόγησης είναι ή διαρκής βελτίωση τών παρεχόμενων υπηρεσιών καί ή διασφάλιση τής ποιότητας καί τής αξιοπιστίας τών εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
4. Καίριας σημασίας είναι ή ένθάρρυνση τών Πανεπιστημιακών Ίδρυμάτων (Α.Ε.Ι) για ή ίδρυση:
α) κατευθύνσεων προσανατολισμένων στην Ειδική Διδακτική κάθε έπιστημονικού πεδίου που διδάσκεται στα σχολεία (π.χ. μαθηματικά, φυσική, φιλολογικά μαθήματα, κ.λπ.)
Ήδη κάποια Πανεπιστημιακά Τμήματα, (όπως τό Μαθηματικό Ε.Κ.Π.Α. κ.α.) έχουν δημιουργήσει μέσα στο πρόγραμμα σπουδών τους τέτοιες κατευθύνσεις, μέ μαθήματα που είναι προσανατολισμένα αποκλειστικά στη διδασκαλία τής έπιστημονικής γνώσης στην εκπαίδευση (π.χ. στο Μαθηματικό ΕΚΠΑ έχει δημιουργηθεί Κατεύθυνση Μαθηματικής Έκπαίδευσης που περιλαμβάνει μαθήματα Διδακτικής για κάθε τομέα Μαθηματικών, Άλγεβρας, Γεωμετρίας κ.λπ., ένω παρέχεται καί ή δυνατότητα άπόκτησης Έξειδίκευσης στη Διδακτική τών Μαθηματικών, καθώς καί Μεταπτυχιακού Τίτλου στη Διδακτική).
- Άνάλογες κατευθύνσεις σπουδών, προσανατολισμένες στην εκπαίδευση, θα πρέπει νά δημιουργηθοούν στα Πανεπιστημιακά Ίδρύματα καί για τά άλλα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στην εκπαίδευση.
- Οι διορισμοί καθηγητών, αξιολογητών καί Συμβούλων στα σχολεία, θα πρέπει κατά προτεραιότητα νά γίνονται άπό άποφοίτους τέτοιας κατεύθυνσης σπουδών.
- β)** τομέων ή κατευθύνσεων εκπαιδευτικής αξιολόγησης, μέ προσφερόμενα σχετικά μεταπτυχιακά προγράμματα καί αντίστοιχη εκπαιδευτική καί κοινωνική έρευνα. Σκοπός είναι ή κατάρτιση στελεχών, ή εκπόνηση μεθόδων, διαδικασιών καί

έργαλειων, ή αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης και των δυνατοτήτων έρευνας και συμβουλευτικής που αυτά παρέχουν για τη λήψη αποφάσεων εκ μέρους της Διοίκησης. Αναγκαιότητα στενής συνεργασίας μεταξύ των πανεπιστημίων και του Υπουργείου. Αναδιάρθρωση της δομής του Υπουργείου Παιδείας με δημιουργία Διεύθυνσης Εκπαιδευτικής αξιολόγησης και Πιστοποίησης.

5. Ένα σύστημα αξιολόγησης για τις διάφορες συνιστώσες του εκπαιδευτικού έργου πρέπει από τεχνικής απόψεως να είναι εύχρηστο και οικονομικό. Δηλαδή να μην είναι "βαρύ", δυσκίνητο, σύνθετο, ούτε να απορροφά υπερβολική ενέργεια και πόρους από το εκπαιδευτικό σύστημα, αποσπώντας μεταξύ άλλων σε υπερβολικό βαθμό τον εκπαιδευτικό από τα καθήκοντά του και αφαιρώντας του δυσανάλογα χρόνο, ενέργεια και ψυχικά αποθέματα.

6. Ακολουθώντας τις σύγχρονες παιδαγωγικές τάσεις, πρέπει να αξιοποιηθούν διάφορα μοντέλα αξιολόγησης (π.χ. Από την έξωτερική προς την έσωτερική και από την ιεραρχική προς την αυτο-αξιολόγηση κ.λπ.). Πρέπει να υπάρχουν έσωτεικοί μηχανισμοί, ώστε το σύστημα αξιολόγησης συνεχώς να εντοπίζει ατέλειες και αδυναμίες του και να αναπροσαρμόζεται.

7. Ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην αποτίμηση της τελικής απόδοσης του εκπαιδευτικού έργου, ως προς τις γνωστικές, κοινωνικές και ήθικες επιδόσεις των νέων γενεών, σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς, τις κοινωνικές και έθνικές ανάγκες. Είναι μια άργη, δύσκολη, αλλά εξόχως βαρύνουσα σημασίας διαδικασία.

8. Ειδικότερα για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, η ΝΙΚΗ δεν αρνείται την ιδέα της αξιολόγησης στη βάση της, όμως θέτει όρους και προϋποθέσεις, ώστε αυτή να λειτουργεί θετικά χωρίς να καταλήγει σε φάρσα:

- ο Η αξιολόγηση του διδακτικού προσωπικού νοείται μόνο ως μέρος της γενικότερης αξιολόγησης του συνόλου του εκπαιδευτικού συστήματος και όχι ανεξάρτητα από αυτό. Αποσπασματικά και εκτός αυτού του πλαισίου δεν έχει κανένα νόημα.

- ο Είναι απαραίτητη και η αξιολόγηση των μαθητών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης στα μαθήματα της Γλώσσας και των Μαθηματικών, στο τέλος της Στ' τάξης. Η έπιτυχής αξιολόγηση των μαθητών και στα δύο μαθήματα θα πρέπει να θεωρείται προϋπόθεση για την απόκτηση απολυτηρίου Δημοτικού και όχι να προάγονται οι μαθητές με βάση τον μέσο όρο των μαθημάτων, όπως γίνεται σήμερα. Η αξιολόγηση αυτή είναι αναγκαία, διότι διαπιστώνονται σημαντικές αδυναμίες των μαθητών που εισέρχονται στο Γυμνάσιο, με αποτέλεσμα αυτοί να δυσκολεύονται να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του Γυμνασίου, να δημιουργούνται τάξεις πολλών ταχυτήτων και να δυσχεραίνεται σημαντικά το εκπαιδευτικό έργο.

- ο Η φύση της αξιολόγησης του διδακτικού προσωπικού πρέπει να είναι υποστηρικτική, ενθαρρυντική και βελτιωτική, με διάκριση και σεβασμό στον έπισημόνα εκπαιδευτικό. Πρέπει να λειτουργεί ως οργανικό συμπλήρωμα της

επιμόρφωσης και της συμβουλευτικής καθοδήγησης του εκπαιδευτικού με σκοπό την ποιοτική αναβάθμιση του διδακτικού του έργου και τη βελτίωση της συνεργατικότητάς του μέσα στο σχολικό περιβάλλον. Δεν μπορεί να εργαλειοποιείται για μικροκομματική προβολή, ούτε ως μέσο έκβιασμού, υπηρεσιακής υποβάθμισης, χειραγώγησης και αυταρχισμού, καθώς ο "έπιθεωρητισμός" είναι αντίληψη αναχρονιστική και χρεωκοπημένη.

ο Οί αξιολογητές και οί σύμβουλοι θα πρέπει να διαθέτουν τη σχετική παιδαγωγική κατάρτιση και άπαραιτήτως μεγάλη διδακτική πείρα γι' αυτό το έργο. Κατά προτεραιότητα θα πρέπει να διορίζονται ως Αξιολογητές και Σύμβουλοι απόφοιτοι Πανεπιστημιακών Τμημάτων με κατεύθυνση στη Διδακτική, όπως αναφέρθηκε παραπάνω (βλέπε 4α).

ο Πρέπει να υπάρχουν σαφή κριτήρια με τα οποία κρίνεται ένας εκπαιδευτικός.
Τα κριτήρια πρέπει να έχουν σχέση με ποιοτικούς δείκτες της διδασκαλίας και με την αλληλεπίδρασή του με το σύνολο της τάξης.

ο Στο έργο των Συμβούλων θα πρέπει να συνυπολογιστεί όχι μόνο ή αξιολόγηση, αλλά και ή υποχρεωτική επιμόρφωση σε έτήσια βάση όλων των εκπαιδευτικών στη διδακτική θεματικών ενότητων του αντικειμένου τους και σε θέματα διαχείρισης τάξης.

ο Αποσυνδέεται ή αξιολόγηση από τη μονιμοποίηση ή τη μοριοδότηση για οργανική θέση του εκπαιδευτικού και χρησιμοποιείται μόνο ως μέσο ανατροφοδότησης και συμβουλευτικής καθοδήγησης του. **Επιβράβευση της άριστείας με ήθικες και υλικές απολαβές.**

ο Κρίνεται απαραίτητη ή ψυχιατρική βεβαίωση επάρκειας για τον εκπαιδευτικό, τόσο κατά τον διορισμό όσο και ανά διαστήματα- που θα όρίσει το Υπουργείο- ανανεούμενη.

ο Θα πρέπει να λαμβάνονται όπωςσδήποτε υπόψιν οί ιδιαίτερες συνθήκες υπό τις οποίες άσκειται κάθε φορά το διδακτικό έργο (εύπαθείς ομάδες, ένήλικες, μαθητές με κοινωνικά και μαθησιακά προβλήματα, προβλήματα υγείας των ιδίων των εκπαιδευτικών, τοξικό περιβάλλον εργασίας κ.λπ.).

9. Οί εκπαιδευτικοί της "πρώτης γραμμής" θα πρέπει άπαραιτήτως να συμμετέχουν στην αξιολόγηση των υπολοίπων συντελεστών του εκπαιδευτικού έργου (διαδικασίες, βιβλία, προγράμματα σπουδών, διοίκηση), διότι είναι ή αιχμή της όλης διαδικασίας και όχι άπόφυσή της και να αξιοποιηθεί ή έμπειρία τους άπό την καθημερινή διδακτική πράξη.